

אבות תקנום

תמצית סוגיות ה"דף היומי"

מתוך "דרך ישרה" מסכת מגילה

דפים יז - כה, פרשת שלח

דרך ישרה תמצית הדף

פרק שני - הקורא את המגילה

✂ דף י"ז

*למפרע. *סדר ברכות שמו"ע.

- א. הקורא למפרע לא יצא: 1. מגילה. ככתבם וכזמנם, ולמסקנא הוקש זכירה לעשיה. 2. הלל, ממזרח שמש עד מבואו, זה היום, יהי שם ה' מבורך, מעתה ועד עולם. 3. ק"ש לרבנן מוהיו, ולרבי מדברים הדברים. 4. תפילה, שסודרה על סדרה.
- ב. מניין לסדר הברכות בתפילה הברכות 1. אבות, הבו לה' בני אלים. 2. גבורות, כבוד ועוז. 3. קדושות, בהדרת קדש. 4. בינה, והקדישו וסמיך וידעו תועי רוח בינה. 5. תשובה, ולבבו יבין ושב. 6. סליחה, וישוב כי ירבה לסלוח. 7. גאולה, דאתחלתא דגאולה בשביעית. 8. רפואה, מילה בשמיני. 9. ברכת השנים, נגד מפקיעי שערים שנא' שבור זרוע רשע בתשיעית. 10. קבוץ גלויות, ענפכם תתנו כי קרבו לבא. 11. השיבה שופטינו, ואשיבה ידי ואשיבה שופטיך. 12. כלו הפושעים, ושבר פושעים יחדיו. 13. מתרוממת קרן צדיקים, וקרני רשעים אגדע. 14. ירושלים, ישליו אוהביך. 15. צמח דוד, ובקשו את דוד מלכם. 16. שומע תפילה, והביאותים לבית תפילתי. 17. עבודה, עולותיהם לרצון. 18. תודה, זובח תודה. 19. ברכת כהנים, וירד מהחטאת וישא כפיו, ועבודה והודאה חדא מילתא. 20. שים שלום, ושמו את שמי ואני אברכם בשלום.

✂ דף י"ח

*הקריאה ולצאת. *לועזות ולעז. *מגיה. *הלכות הכתיבה. *מחו אמוחא.

- א. דיני הקריאה ומתי לא יצא 1. בעל פה, גז"ש זכירה שצריכה להיות בספר, ובפה ולא במחשבה. 2. תרגום, אפילו מתוך הכתב לא יצא. 3. סירוגין שהפסיק כדי לגמור כולה לא יצא. 4. מתנמנם יצא. 5. אם דילג צריך להשלים לפי הסדר, ולא להשלים פסוק למפרע.
- ב. ללועזות ולעז 1. להו"א, שרי בלעז יונית דווקא, ולמסקנא בכל לעז. 2. פליגי בישראל ששמע לעז יוני אי יצא. 3. שאר הלשונות לישראל לא יצא לכו"ע, גיפטיית עברית עילמית ומדית. 4. לעז יוצא באשורית. להו"א כנשים שלא מבינות, ולמסקנא משום דהמצוה קריאה ופרסומי ניסא.
- ג. דין כותב דורש ומגיה 1. אם קרא בע"פ ודאי לא יצא. 2. כתב פסוק ומשם קורא, צריך שתהא כתובה כולה. 3. אלא קורא מהכתוב וכותב.

7. הלכות כתיבת המגילה 1. אותיות מטושטשות, אם רק במקצתה קורא את היתר בע"פ כמתורגמן, ואם ברובה פסול. 2. הדיו הפסול, סם סקרא קומוס קנקנתום. 3. דיפתרא ונייר, אינם קלף. 4. צריך אשורית, על הספר ובדיו. 5. נקראת ספר, שחטי פשתן פסולים. 6. נקראת אגרת, דסגי ג' חטי גידין.

ה. שמועות רחב"א ומחו אמוחא 1. מגילה שבין הכתובים, רק בצבור אסור, ושרי ביחיד או שניכרת בפני עצמה בצורתה. 2. שיור התפר. להו"א הל"מ, ולמסקנא מדרבנן ובכדי שלא יקרע. 3. אם היה נשאר במערת משה ואליהו מלא נקב, לא היו יכולים לעמוד מפני האורה. 4. ה' הראה למשה. דקדוקי תורה, סופרים, וחידישי חז"ל דהינו מקרא מגילה.

✂ דף י"ט

***הלך ממקומו. *לצאת והתוקף. *ר"י בחרש. *דיני חרש. *בקטן והעדות.**

א. הלך ממקומו 1. פרוז. עתיד לחזור בליל י"ד קורא בי"ד, ואם לאו קורא בט"ו. 2. מוקף, סברא דהוי כפרוז. 3. בן כפר שבא לעיר וכבר קרא כמקומו, קורא שוב משום דהקילו רק בכפר.

ב. הדיעות מהיכן יוצא י"ח, איזהו התוקף, ומנין 1. קריאת כולה, תוקף אחשוורוש, שחישב שבעים שנה וטעה והגיע אליהם שמתה ושתי. 2. מאיש יהודי, תוקף מרדכי, שהתקנא בהמן שעשה עצמו ע"ז, והתרחש נס. 3. אחר הדברים האלה, תוקף המן, שהתקנא ביהודים שמרדכי לא ישתחוה, ותלו אותו. 4. בלילה ההוא, תוקף הנס, שביקש את ספר הזכרונות, משום שאסתר זמנה את המן, ונעשה נס.

ג. דעת רבי יהודה דמגילה ע"י חרש שלא יצא 1. דיעבד נמי לא, כרבי יוסי בק"ש. 2. בדיעבד שפיר דמי, כר' יהודה בשם ראב"ע בק"ש. 3. לכתחילה יוצא, להו"א ר"י דידיה, ולמסקנא כר"מ.

ד. השמועות בדיני חרש 1. לא קורא המגילה, רק לכתחילה או דיעבד. 2. ק"ש, לר' יוסי דיעבד לא יצא, ולר"י יצא, לכתחילה או רק דיעבד. 3. תורם לכתחילה, כר"י או כר"מ. 4. ברהמ"ז בלבו בדיעבד יצא, ר"י בשיטת רבו ראב"ע, ולמסקנא אף דידיה.

ה. קטן בקריאת המגילה, רבנן פסלי ור"י מכשיר, ואין ראייה מעדותו משום 1. היה קטן 2. הוא המכשיר.

✂ דף כ'

***אחר הנץ. *עלוה"ש. *כשרות היום. *כשרות הלילה.**

א. יש להתחיל לאחר הנץ, ומנין 1. מגילה, הימים האלה נזכרים. 2. מילה, וביום השמיני ימול. 3. טבילה, הוקשה להזאה. 4. הזאה, והזה ביום השביעי. 5. טבילת שומרת יום. וההו"א כמו ראייה ראשונה של זב דהוקש לבעל קרי דטובל ביום ולילה הוי מקצת שימור, ודחי דספירה ביממא הוי.

ב. מנין דעלוה"ש נחשב יום 1. ויקרא אלוקים לאור יום למאיר ובא, ודחי ולחשך וכי כשמחשיך כבר לילה. 2. בזמן נחמיה בנו החומה מעלות השחר עד צאה"כ, ואמרו שהיה להם היום מלאכה.

ג. כשרות כל היום ומנין 1. מגילה, והימים האלה. 2. הלל, ממזרח שמש או זה היום. 3. נטילת לולב, ביום הראשון. 4. שופר, יום תרועה. 5. מוספין, דבר יום ביומו. 6. תפילת מוסף, כמוספין. 7. וידוי פרים, כיו"כ. 8. וידוי מעשר, סמוך להיום הזה. 9. ודוי יו"כ, כי ביום הזה יכפר. 10. סמיכה, וסמך ושחט. 11. שחיטה, ביום זבחכם. 12. תנופה, ביום הניפכם. 13. הגשה, והניף והקריב. 14. קמיצה ביום צוותו, וכן. 15. הקטרה. 16. מליקה. 17. קבלה. 18. הזיה. 19. השקית סוטה, גז"ש תורה למשפט דביום. 20. עריפת עגלה, שנא' כפרה וכקדשים. 21. טהרת מצורע, ביום טהרתו. 22.

לאתוויי סידור וסילוק בזיכין.

- ד. לילה כולו כשר 1. קצירת העומר. 2. הקטר חלבים ואיברים, כל הלילה עד הבוקר. 3. זה הכלל לרבות אכילת פסחים כר"ע, דלראב"ע רק עד חצות.

הלדן עלך פרק שני למגילה – הקורא למפרע!

פרק שלישי הקורא את המגילה

✂ דף ב"א

*ישיבה ועמידה. *תרגום. *הברכה. *דיני קרה"ת. *המשובח. *ברכת קרה"ת.

- א. יישוב הסתירה ואשב בהר ועמדתי בהר, ומתרצינן ישב היינו 1. שונה 2. שוחה 3. לשון עכבה 4. קשות.
- ב. דיני תרגום 1. בתורה, אחד קורא ואחד מתרגם. 2. בנביאים, שנים מתרגמין 3. הלל ומגילה אפילו עשרה קורין, משום החביבות.
- ג. ברכה על המגילה 1. לאחריה רשות, הרב את ריבנו. 2. לפניה מצוה לברך: על מקרא מגילה, שעשה נסים, ושהחינו.
- ד. מנין לדיני קרה"ת 1. שלשה עולין, כנגד תנ"ך או כהנים לויים וישראלים. 2. עשרה פסוקין כנגד עשרה בטלנים, עשרת הדברות, או עשרה מאמרות.
- ה. מי המשובח שיקרא את הפסוק הנוסף ומנין 1. ראשון, מתרומת הלשכה. 2. אמצעי, מנר מערבי. 3. אחרון, מעלין בקדש.
- ו. הברכה על קרה"ת 1. בתחילה תקנו העולה הראשון מברך לפניה ואחרון אחריה. 2. האידינא כל אחד מברך לפניה ולאחריה, משום גזירת נכנסים ויוצאין.

✂ דף ב"ב

*המח' בקריאת ר"ח. *ג' פסוקים. *העולין בתענית. *העולין בת"ב. *מנהגי רב.

- א. בראש חודש, לרב דולג וכופל פסוק דאסור לפסוק, ולשמואל פוסק משום גזירת נכנסין ויוצאין. והשמועות 1. הותר לפסוק רק לתינוקות, ודחי דאף הכא אי אפשר. 2. לחמשה פסוקים עולה יחיד ולששה תרי, ודחי התם אפשר בהכי. 3. להלכה דולג כרב, והאמצעי דולג.
- ב. שיור שלשה פסוקים 1. בסוף לכו"ע אין לשייר, גזירה משום היוצאין. 2. להתחיל אחר שלשה, פליגי אי שרי משום שהנכנס ישאל, או אסור דגזרינן משום נכנסין.
- ג. בתענית ציבור בעי אם שלשה עולין דאין קרבן מוסף, או ארבעה דיש מוסף תפילה 1. ממתני א"א להביא ראיה, דשמעינן כתרוייהו. 2. רב לא ברך בתע"צ לאחריו ש"מ ד', ודחי דקרא ראשון ושם לא היו יוצאין. 3. בת"ב ותע"צ קורין שלשה משום דיש ביטול מלאכה, ש"מ. 4. זה הכלל דמוסף ואינו יו"ט קוראים ד', ודחי דאתי לסימנא לחוה"מ ור"ח.
- ד. מנין העולים בת"ב 1. בחל בשני וחמישי, לכו"ע שלשה. 2. חל בשאר הימים, פליגי אם אחד או ג'.
- ה. מדוע נהג רב: 1. לא נפל על אפיו, רצפת אבנים לפניו ולא רצה לעבור ולהטריח הציבור, או שעשה פישוט ידים ורגלים. 2. לא עשה נפילת אפים, דאדם חשוב אסור אא"כ נענה, או שלא רצה לשנות.

✂ דף ב"ג

*סימנא בעולין. *שבת ויו"כ. *מנין העולין. *מנין שבעה. *פסוקי ההפטרה. *דין עשרה.

- א. סימנא במנין העולים לתורה, כל דטפי: 1. יום רגיל שלשה, וכן תענית. 2. כשיש קרבן מוסף ארבעה, ר"ח וחוד"מ. 3. יו"ט חמשה, דאסור במלאכה. 4. יו"כ דכרת, ששה. 5. שבת דסקילה, שבעה.
- ב. הדיעות בשבת ויו"כ והוספה 1. לת"ק יו"כ ו' שבת ז' ומוסיפין. 2. לר"ע יו"כ ז' שבת ו' ומוסיפין. 3. לר"ש יו"כ ו' שבת ז' ואין מוסיפין.
- ג. מנין העולים וכנגד מה 1. ג' ה' ז', פסוקי ברכת כהנים. 2. ג' שומרי הסף, ה' מרואי פני המלך ז' רואי פני המלך. 3. ששה דיו"כ, שהיו מימין ומשמאל עזרא.
- ד. מנין שבעה 1. הכל עולין ומצטרפין ואפילו אשה וקטן, אלא דבאשה אינו כבוד צבור. 2. מפטיר פליגי האם עולה למנין שבעה או לא, מפני שקוראים רק משום כבוד תורה.
- ה. מנין הפסוקים בהפטרה 1. כ"א כנגד ז' קרואים. 2. בסליק ענינא, אף בפחות. 3. כשיש מתורגמן אפילו עשרה, משום טורח ציבור.
- ו. היכן צריך עשרה, 1. פריסת שמע, כדין כל דבר שבקדושה, שנאמר ונקדשתי בתוך בניי בגז"ש תוך ועדה. וכן: 2. עובר לפני התיבה, 3. נשיאת כפים, 4. קרה"ת, 5. הפטרה בנביא. 6. במעמד ומושב דאבלים, משום שאומרים עמדו יקרים. 7. ברכת אבלים, 8. תנחומי אבלים, 9. ברכת חתנים. 10. זימון, כיון שמזכיר את השם. 11. לפדות קרקעות מהקדש וכן אדם שאמר דמי עלי, צריך עשרה וא' מהן כהן. ויליף שנא' בפרשה עשרה כהנים, ומקשה שיצטרכו ה' כהנים.

✂ דף ב"ד

***הפסקה בקרה"ת. *דילוג. *כיבוד המפטיר. *מי נגש. *מומי כהן.**

- א. הפסקה בקרה"ת 1. אין לפחות משלשה פסוקים, כנגד תנ"ך או כהן לוי וישראל. 2. מתורגמן: בתורה פסוק אחד, בנביא ג' פסוקים, ובג' פרשיות שבנביא פסוק אחד.
- ב. דילוג 1. בתורה רק בענין אחד. 2. בנביא שני עניינים שלא יפסוק התורגמן. 3. אין לדלג מנביא לנביא. 4. בתרי עשר מדלג קדימה ולא אחורה.
- ג. כיבוד המפטיר בנביא: 1. פורס על שמע, עובר לפני התיבה, ונושא את כפיו 2. בקטן אביו או רבו. והטעם משום כבוד או אנצויי, ונפ"מ בחינם.
- ד. מי ראוי לגשת 1. קרה"ת, קטן יכול. 2. פריסת שמע, פוחח מותר וסומא מחלוקת. 3. תרגום, מותר בקטן ופוחח וסומא.
- ה. מומי כהן 1. המיקום, בפניו ידיו ורגליו. 2. ידיו צבועות. 3. ידיו בזהבניות. 4. עקומות ועקושות. 5. חיפני, הקורא אלפין עינין. 6. זבלגן, עיניו דולפות. 7. סומא באחת מעיניו. וכולן דש בעירו מותר.

✂ דף ב"ה

***העובר לפני התיבה. *נקרא ומתרגם. *אין מתרגם. *שנוי לשבח.**

- א. העובר לפני התיבה 1. האומר לא אעבור לפני התיבה בצבועין, אסור אף בלבנים. 2. לא אעבור בסנדל אסור אף יחף, דחיישינן שמא נזרקה בו מינות. 3. פעמיים מודים או שמע: מילה מילה מגונה, ופסוק פסוק משתקין. 4. על טוב יזכר שמך משתיקין, כיון שחייב לברך על הרעה. 5. על קן צפור יגיעו רחמך משתקין, שמטיל קנאה במעשי בראשית, או שמדות ה' גזירות. 6. הוסיף שבחים אדיר חזק ואמיץ הוי גנאי, דנראה שמקיף את כל שבחי ה'. ואמרינן רק את דברי משה כפי תקנת ואנשי כנה"ג.

- ב. נקרא ומתרגם וההו"א 1. מעשה בראשית, אין לחוש שישאל מה לפניו. 2. לוט ושתי בנותיו, הו"א כבוד אברהם. 3. תמר ויהודה, שבחיה דאודי. 4. עגל הראשון, כפרה. 5. ברכות וקללות, פייגא דעתיהו. 6. אזהרות ועונשין, שיעשו מיראה. 7. אמנון ותמר. 8. דוד ואבשלום, כבוד דוד. 9. פלגש בגבעה, כבוד בנימין. 10. הודע את ירושלים. לאפוקי מר"א שמצא פסול בקורא.
- ג. נקראין ולא מתרגמין 1. מעשה ראובן ובלהה. 2. עגל השני, משום שנא' ויצא העגל הזה. 3. ברכת כהנים, מפני ישא ה' פניו אליך. 4. דוד ואמנון בנו.
- ד. יש לשנות הקריאה לשבח 1. ישכבנה. 2. טחורים. 3. דביונים. 4. צואתם ומימי רגליהם. 5. מוצאות, וי"א מחראות, דהוי ליצנותא דע"ז ושרי.

הדון עלך פרק שלישי דמגילה – הקורא את המגילה!

שאלות לחזרה ושינון

ד. מנין לדיני קרה"ת (2).	ה. מי המשובח שיקרא את הפסוק העשירי (3) ומדוע.	ו. הברכה על קרה"ת (2) ומ"ט.
דף כ"ב	א. המח' בקריאה בראש חודש ומ"ט (2)	ב. השמועות בקריאת ר"ח (4)
ג. שינה שלשה פסוקים והיכן (2)	ד. האיבעיא במנין העולים בתענית, והשמועות (4)	ה. מנין העולים בת"ב (2)
ו. מדוע נהג רב (2)	דף כ"ג	א. סימנא במנין העולים לתורה (5)
ב. הדיעות בשבת ויו"כ והוספה (3)	ג. מנין העולים וכנגד מה (3)	ד. מנין שבעה בקרה"ת בשבת (2)
ה. מנין הפסוקים במפטיר (9)	ו. היכן צריך עשרה (11)	דף כ"ד
א. הפסקה בקרה"ת (2)	ב. דיני דילוג (4)	ג. הכיבוד למפטיר ומ"ט (2) ונפ"מ.
ד. מי ראוי לגשת (3)	ה. מומי כהן (7)	דף כ"ה
א. דיני העובר לפני התיבה (6)	ב. נקרא ומתרגם, וההו"א (10)	ג. נקראים ולא מתרגמין ומדוע (4)
ד. במה משנים לשבח (5)	הדרן!	
פרק שני – הקורא למפרע		
דף י"ז	א. הקורא למפרע לא יצא (4) ומנין.	ב. המקור לסדר הברכות בתפילת שמו"ע (20)
דף י"ח	א. דיני הקריאה ומתי לא יצא (5)	ב. דיני לועזות ולעז (4)
דף י"ט	ג. דין כותב דורש ומגיה וכיצד (4)	ד. הלכות כתיבת המגילה (6)
דף כ"א	ה. שמועות ר"ח בר אבא (4)	א. דין הולך ממקומו (3)
דף כ"ב	ב. הדיעות מהיכן חייב לקרות, התוקף ומנין (4)	ג. דעת רבי יהודה דחרש במגילה לא יצא (3)
דף כ"ג	ד. השמועות בדיני חרש, וכמאן אתי (4)	ה. המח' בקטן בקריאת המגילה, ועדות ר"י (2)
דף כ"ד	א. יש להתחיל לאחר הנץ ומנין (5)	ב. מנין דעלוה"ש נחשב יום (2)
דף כ"ה	ג. כל היום כשר (22) ומנין.	ד. כל הלילה כשר (3) ומנין.
דף כ"ו	הדרן!	
דף כ"ז	פרק שלישי – הקורא עומד	
דף כ"ח	א. הסתירה האם משה בהר סיני ישב או עמד (4)	ב. דיני תרגום (3) ומדוע.
דף כ"ט	ג. דיני תרגום (3) ומדוע.	ד. ברכת המגילה (2) ומהי.

הושלמה סדרת "דרך ישרה" על כל הש"ס! יצאו לאור בס"ד מסכתות:

📖 **ברכות** עם מחודדין בפיך.

📖 **שבת** מהדורה חדשה.

📖 **עירובין**

📖 **פסחים**

📖 **שקלים ר"ה**

📖 **יומא**

📖 **סוכה**

📖 **ביצה תענית**

📖 **מגילה-פורים** עם מדרש,

תוספתא, ותמצית מחזיר יין לרמ"א

📖 **מו"ק חגיגה**

📖 **יבמות**

📖 **כתובות**

📖 **נדרים**

📖 **נזיר סוטה**

📖 **גיטין**

📖 **קידושין** - עם תורתך שעשועי,

סימני הדף, ותוספתא

📖 **בבא קמא**

📖 **בבא מציעא**

📖 **בבא בתרא א-ב**

📖 **סנהדרין א-ב** עם "יש סדר

לגמרא" ותמצית כל המוסכתא.

📖 **מכות שבועות**

📖 **עבודה זרה הוריות**

מחודדין בפיך

📖 **זבחים**

📖 **מנחות**

📖 **חולין**

📖 **בכורות** עם הקדמות ומושגים

📖 **ערכין-תמורה**

📖 **כריתות-מעילה**

📖 **נדה**

ניתן להשיג: בטל' 054-8479220, ת.ד. 5053 בני ברק, yesodot100@gmail.com מחיר: 5 ₪.

חיבורים נוספים מבית "דרך ישרה":

נשיח בחוקין 1270 מצוות לפי כל

השיטות של מוני תרי"ג המצוות.

בחקותין אשתעשע - על תרי"ג מצוות,

לשיטת בה"ג ואזהרות ר"ש אבן גבירול.

עתים לתורה - לוחות ללימוד יומי לכל

יהודי, עם הרב מרדכי גנוט שליט"א.

שירת ישראל - סוגיות מסכת ב"ק.

קיצור חרדים מנוקד ומסודר.

קיצור אלשין רות

קיצור אלשין אסתר

קיצור אלשין איכה

בקרב בס"ד על שה"ש וקהלת.

באהבת תשגה תמיד - שיחות

באהבת תורה ודרכי זכירתה מהגאון

רבי בונים שרייבר שליט"א.

איזוהי דון ישרה - כיצד ללמוד

לשנן ולזכור, עם הכנה למסכת מכות.

הקדמות ומושגים - סדר קדשים,

ובקרוב בס"ד על סדרי זרעים וטהרות.

ניתן להצטרף לקהל הקוראים,

ולקבל את העלון במייל

לפרטים תגובות והערות:

yesodot100@gmail.com

~95~

המערכת

